

Til UHR-LU

Deres ref.: 24/195-

Høringsuttalelse til nye nasjonale retningslinjer for lektorutdanning og PPU

Takk for muligheten til å bidra med innspill.

Lektorutdanning 8-13 og PPU er de viktigste utdanningene for kvalifisering til undervisning i videregående opplæring og på ungdomstrinnet i grunnskolen. Høy kvalitet på disse utdanningene er avgjørende for å kunne sikre og forbedre kvalitet i fellesskolen.

Vi savner en tydeliggjøring av at utdanningene kvalifiserer for undervisning i skolen. Undervisningsbegrepet burde framkommet oftere og tydeligere i forslagene. Eksempelvis står det i innledningen: «*Med basis i forskning, fagleg og kunstnarleg utviklingsarbeid og i tett samarbeid med praksisfeltet skal lærerutdanningane kvalifisere framtidige lærarar for arbeid i barnehage, skule og vidaregåande opplæring.*» Siden disse retningslinjene gjelder utdanninger som ikke kvalifiserer for barnehage, bør en fjerne barnehage gjennom hele dokumentet, og erstatte arbeid med undervisning.

Merknader til UHR-LUs forslag til nasjonale retningslinjer for lektorutdanning 8-13

Til innledningen «Lærerutdanning som høyere utdanning»

Det er bra at det påpekes at ansatte i lærerutdanningene må være oppdatert på norsk og internasjonal forskning innen sine fagfelt. Vi savner imidlertid en bestemmelse som krever at lærerutdannere har jevnlig praksiserfaring fra skoleslagene de kvalifiserer studenter til undervisning i. Lektorlaget mener god kontakt mellom lærerutdannerne og lærere i praksisfeltet er en nøkkelfaktor for bedre kvalitet i utdanningene. Lærerutdannerne bør selv jevnlig undervise i skolen på de trinnene de utdanner kandidater til.

I første avsnitt om **verdigrunnlag** vises det til barnehageloven. Den henvisningen bør fjernes, da det er snakk om lektorutdanning som kvalifiserer

for undervisning på 8.trinn til og med Vg3. Henvisningen til barnehage bør også fjernes i første avsnitt under **Lærerprofesjonen er bygget på samarbeid**.

Merknader til 3. Fag/kunnskapsområde

til 3.1 har vår studentorganisasjon Lektorstudentene gitt innspill om at UHR-LU bør vurdere å bruke begrepene hovedfag (Fag I) og sidefag (fag II).

Vi mener kvalifisering til kjerneoppgaven undervisning er for utydelig i forslaget til retningslinjer i punkt 3. Eksempelvis starter omtalen av pedagogikk med at det skal *«gi kunnskapsgrunnlag for å utforske lærerens virksomhet knyttet til begrepene undervisning, utdanning, danning og læring i en samfunnskontekst»*.

Vi er usikre på om det er et godt grep å samle fagdidaktikk og pedagogikk inn i ett og samme profesjonsfag.

Til punkt **3.4 fagdidaktikk i profesjonsfaget** må det legges til at utdanningen må gi studentene god vurderingskompetanse – både innenfor formativ vurdering (underveisvurdering) og summativ vurdering (sluttvurdering).

Merknader til 3.5 praksisstudiet

Vi savner tydelige føringer om hva praksis skal være og inneholde, slik at ikke utdanningsinstitusjonene bytter ut praksis med fagdager etc. som skjer enkelte steder i dag.

Vi savner også en tydeliggjøring om at lærerutdanningsinstitusjonen må legge til rette for at praksis ikke går utover undervisning i disiplinlagene. Det skjer dessverre ofte i dag, særlig på de større lærestedene. En mulig løsning kan være å ha et slags PPU-år med langpraksis (6-8 uker) i to semestre med pedagogisk og didaktisk undervisning på campus. MF vitenskapelig høyskole har blant annet dette for sine studenter på lektorprogrammet.

Vi mener beskrivelsen av krav til **progresjon i praksis** ikke er tydelige nok. Den faglige progresjonen i praksis må styrkes, slik at krav til selvstendighet i forberedelser, undervisning og vurderingsarbeid økes gjennom studieløpet. Allerede i første praksisperiode bør det stilles krav til andelen timer studenten selv skal ha ansvar for undervisning i klasserommet. Kravene som stilles til praksis i forskriftene må formuleres på en slik måte at studentene sikres et nødvendig høyt antall undervisningstimer, og ikke kun antall dager.

Det bør gjennomføres en kort praksisperiode tidlig i studiet. Det er i møtet med yrket at studentene bygger lektoridentitet, eller eventuelt får erfaringer som fører til omvalg/frafall. Det er derfor viktig at studentene introduseres til yrket tidlig i studieløpet.

Det bør stilles krav om at studentene får undervisningserfaring i begge disiplinlagene, samt at de får ta del i vurderingsarbeid i løpet av praksisperiodene.

Gode praksisveiledere er en forutsetning for vellykket praksis. Det bør gjennomføres en jevnlig kvalitetssikring av og kompetanseheving for praksislærere. Dette må ivaretas gjennom tilbud om videreutdanning. Det må jobbes for at flest mulig studenter møter praksisveiledere som har hovedfags- eller masternivå i det aktuelle faget til praksisstudentene, og minst fem års undervisningserfaring, i tillegg til minst 15 studiepoeng i videreutdanning i veiledning. Praksislærerne bør honoreres i henhold til den arbeidsmengden en slik oppfølging krever.

Samarbeid og koordinering mellom utdanningsinstitusjonene og praksisskolene kan være en utfordring. Derfor bør det avholdes et obligatorisk formøte mellom veiledere studenter, praksiskoordinator og utdanningsinstitusjonen før praksisperioden starter. Et slikt formøte gir en gjensidig forventningsavklaring om hva som er studentenes utgangspunkt i forkant av praksisperioden, og hvilke forventninger studenten møter gjennom perioden.

Merknader til 6.innholdskomponenter i studiet

Til 6.1 FoU mener vi kravene bør endres slik at masteroppgaven bør ha et omfang på 60 studiepoeng og være et selvstendig forskningsarbeid, innenfor disiplinlag eller profesjonslag.

I 6.2 står det kun at «institusjonen skal informere praksisskolene om forskrift om skikkethet og institusjonens rutiner for løpende skikkethetsvurdering». En informasjonsplikt mener vi i denne sammenhengen ikke er nok. Det bør legges et større ansvar på institusjonen om å informere, utdanne og veilede praksisveiledere om viktigheten av skikkethetsvurdering.

Vi savner i **punkt 6.4 profesjonsfaglig digital** en tydeliggjøring av

lektorutdanningen må undervise i hvordan digitale verktøy kan brukes som læringsstøtte, basert på elevers faglige og kognitive modning, og på fagenes egenart (jfr. fagdidaktikk). Studentene må settes i stand til å omgås verktøyene på en kritisk og bevisst måte. Vi mener også at kunnskap om bruk av digital læringsanalyse bør inngå i alle lektor- og lærerutdanninger. Hele avsnittet er svært uforpliktende formulert.

Merknader til UHR-LUs forslag til nasjonale retningslinjer for praktisk-pedagogisk utdanning

Mange av merknadene til de foreslåtte retningslinjene til lektorutdanning 8-13 vil også være relevante for de foreslåtte retningslinjene til PPU.

Vi merker oss at en fortsatt vil benytte den noe gammeldagse betegnelsen «praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag». Vi mener UHR-LU bør vurdere å endre navn på PPU til eksempelvis praktisk-pedagogisk utdanning for fellesfag og studieforberedende fag.

PPU bygger på fag studenten har fra før. Vi savner en tydeliggjøring av at PPU bygges på fagstudium som gir fordypning i vitenskaps/disiplinfag, i del **2 sentrale omgrep**.

I punkt **4.2 Gjennomføringsform står det at** studie- og emneplaner bør gjøre greie for gjennomføringsformene. Vi mener «bør» må endres med «skal». Vi mener videre uttrykket «stasjonære» former ikke er godt. Menes det utdanning på campus?

Det vises til at skikkethetsvurdering gjør at deler av utdanningen må gjennomføres med fysisk oppmøte. Her savner vi en tydeliggjøring av hvor stor andel av studie dette bør gjelde, og en vurdering av om en bør skille mellom PPU som deltidstudium og PPU som heltidsstudium.

I tråd med merknaden til lektorutdanning 8-13 mener vi det må stilles krav om at praksisveiledere skal ha minst fem års undervisningserfaring, og ikke minimum tre, som er foreslått.

Vennlig hilsen

Helle Christin Nyhuus
leder
Norsk Lektorlag